

Liikenne- ja viestintäministeriö
international.mintc@lvm.fi

Viite: LVM:n kommenttipyyntö 21.6.2018, EU19-viestintäjaosto (laaja)

Viestinnän EU- ja kansainvälisen tason toimenpidetarpeet vuosille 2019 - 2024

Medialiitto kiittää mahdollisuudesta kommentoida viestintäpoliittisten toimenpiteiden tarpeita EU- ja kansainvälisellä tasolla vuosina 2019 – 2014. Ehdotuksemme liittyvät liikenne- ja viestintäministeriön tulevaisuuskatsauksen painopisteisiin palvelut ja tieto. Ehdotukset eivät kuitenkaan noudata valtioneuvoston tai komission hallinnollisia rajoja, vaan lähtökohtana on kokonaisvaltaisempi tarkastelu.

- 1. Ehdotus.** Uusi komissio luo eurooppalaisen median elinvoimaa ja kestävyyttä edistävän strategiaohjelman ja panee sen toimeen. Ohjelma voisi rakentua seuraavien lähtökohtien varaan: a) sananvapaus ja kansalaisten oikeus luotettavaan tietoon; b) tasapuoliset kilpailuedellytykset globaalissa alustataloudessa ja sisämarkkinoilla; sekä c) EU-kansalaisten osaamisen ja mediataitojen kehittäminen.

Perustelut. Mediatoimialalla on erityinen yhteiskunnallinen merkitys demokratian toimivuuden ja eurooppalaisen sivistyksen ja osaamisen kannalta. Medialiiketoiminnan kestävyys on viime vuosina kohdannut suuria haasteita ja ala on vahvasti disruptoitunut. EU:ssa tarvitaan Suomen mediapoliittisen ohjelman tapaan kokonaisvaltainen strategiaohjelma tukemaan toimialan mahdollisuuksia pitää kansalaiset informoituina ja edistämään rakentavaa yhteiskunnallista keskustelua. Kyse on myös kansalaisten osallisuudesta ja tiedollisen eriarvoistumisen ehkäisemisestä.

- 2. Ehdotus:** Komissio analysoi laajasti globaalin alustateollisuuden (kuten Google ja Facebook) markkinavoimaa sisämarkkinoiden toimivan kilpailun kannalta sekä

yhteiskunnallisia vaikutuksia Euroopassa ja ryhtyy tarvittaviin toimiin analyysin pohjalta.

Toimenpiteiden tavoitteina tulee olla eurooppalaisten yritysten mahdollisimman hyvä kilpailuasema alustatalouden ekosysteemeissä ja niiden sääntelyssä sekä eurooppalaisten arvojen, kuten sananvapauden, puolustaminen. Toimenpiteet voivat liittyä esimerkiksi verotukseen, kilpailulainsäädäntöön, mediasääntelyyn, sähköisen kaupan sääntelyyn ja IPR-oikeuksiin.

Perustelut: Globaalisti toimivilla alustatalouden yrityksillä on usein dominoiva asema omilla markkinasegmenteillään – joita puolestaan on yhä vaikeampi määritellä perinteisin keinoin monimutkaisissa digitaalisissa ekosysteemeissä. Voidaan kysyä, ovatko jotkin alustayhtiöiden palvelut jopa välttämättömyshyödykkeiden asemassa digitaalisilla markkinoilla.

Yhtiöt ovat taloudellisina toimijoina jättiläisiä. Liikesuhteissa ne voivat ylivoimaisen asemansa turvin sanella omat ehtonsa ja muuttaa niitä ennakoimattomasti. Mainontaa myyvien ja informaatiota jakavien alustayhtiöiden toimintaan liittyvät yhteiskunnalliset vaikutukset voivat myös olla huomattavia, kuten esimerkiksi vaalivaikuttamisen osalta on käynyt ilmi. Eurooppalaiset yritykset ovat monessa suhteessa sääntelyllisesti epäedullisessa asemassa, jota on välttämättä tasapainotettava yritysten kilpailukyvyn turvaamiseksi.¹

3. **Ehdotus:** Komissio päivittää julkista yleisradiopalvelua koskevan valtioneuvoston päätöksen (2009/C 257/01) edellyttämällä jäsenvaltioilta julkisen yleisradiopalvelun tehtävän tarkempaa määrittämistä, toimivampaa uusien palvelujen ennakoarviointia ja tehokkaampaa valvontaa. Tiedonantoa tulisi selkeyttää sulkemalla soveltamisalan piiristä yksiselitteisesti pois televisio- ja radio-ohjelmiin liittymätön tekstimuotoinen verkko- ja mobiilijournalismi.

Perustelut: Eurooppalaiset ja kansalliset mediamarkkinat ovat muuttuneet merkittävästi vuoden 2009 jälkeen ja tiedonanto on vanhentunut. Siltä osin kuin markkinat tuottavat kansalaisille laadukkaita mediapalveluja kohtuulliseen hintaan, kilpailua vääristävä, valikoiva tuki valtionyhtiöille ei ole perusteltu. Jäsenvaltioiden erilaiset tulkinnat tiedonannon sisällöstä voivat aiheuttaa kohtuuttomia markkinahäiriöitä valtionyhtiöiden kanssa samoilla markkinoilla kilpailevien yksityisten yritysten näkökulmasta, mitä osaltaan osoittavat komissiolle tehdyt lukuisat valtioneuvoston päätökset yleisradiotoiminnasta. - Julkisella

¹ Ongelmiin on havahduttu laajasti myös Yhdysvalloissa, ratkaisuehdotuksista ks. esimerkiksi White Paper (draft) on Potential Policy Proposal for Regulation of Social Media and Technology Firms. <https://graphics.axios.com/pdf/PlatformPolicyPaper.pdf>

yleisradiopalvelulla voi kuitenkin yhä olla tärkeä rooli tilanteissa, joissa markkinat eivät pysty tuottamaan yhteiskunnan sosiaalisten, kulttuuristen ja demokraattisten tarpeiden kannalta välttämättömiä yleisradiopalveluita.

4. **Ehdotus:** Viedään maaliin komission jo tekemät ehdotukset digitaalisten julkaisujen arvonlisäverotuksesta ja jäsenvaltioille sallittavien arvonlisäverokantojen joustavoittamisesta sekä lehtijulkaisujen tekijänoikeudellisesta suojasta.

Perustelut: Nykyisen komission alv-ehdotukset ovat tärkeitä faktapohjaisen tiedonvälityksen elinvoimaisuuden ja kansalaisten tiedonsaannin kannalta. Lehtijulkaisujen suoja tasapainottaa mediayritysten kilpailuasemaa alustataloudessa. Jos ehdotusten hyväksyminen syystä tai toisesta viivästyy, ehdotusten käsittelyä tulisi jatkaa kaudella 2019 – 2024.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Satu Kangas
johtaja, elinkeinopolitiikka

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenyrityksemme edistävät sananvapautta, kotimaista kulttuuria ja demokratiaa tuottamalla suomalaisille laadukkaita mediatuotteita ja -palveluja. Jäsenjärjestömme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, Sanomalehtien Liitto ja Suomen Kustannusyhdistys. Yhdessä edustamme lähes 700:aa yritystä, jotka työllistävät noin 20 000 henkilöä ja tuottavat 4,3 miljardin euron liikevaihdon.